Published on (https://www.bnm.md)

30.04.2010

Raport anual 2009

Raport Anual, 2009 [1]

Sumar

După doi ani de criză economică şi financiară declinul sever din activitatea mondială a făcut treptat loc relansării pe principalele pieţe emergente şi în unele ţări avansate. Creşterea economică s-a consolidat şi s-a extins pe parcursul celui de-al doilea semestru al anului 2009 datorită stabilizării vânzărilor cu amănuntul, a preţurilor produselor de bază şi a comerţului mondial, precum şi afirmării pieţelor imobiliare. Sectorul real al economiei globale de asemenea îşi revine, producţia industrială majorându-se la nivel global în trimestrul al treilea 2009. Inflaţia în ţările avansate a ajuns aproape de zero în anul de referinţă, pe când în ţările emergente aceasta a atins valoarea de 5.2 la sută. În general, ţările emergente au rezistat mai bine în faţa turbulenţelor financiare, datorită ameliorării politicilor economice: unele dintre aceste ţări profită de creşterea preţurilor materiei prime şi de un set de politici economice mai solide decât în timpul crizelor precedente.

Evoluţia economică a principalilor parteneri comerciali ai Republicii Moldova a fost marcată de acutizarea crizei financiare şi economice mondiale, fapt ce a condus la deteriorarea condiţiilor interne prin diminuarea volumului remiterilor, precum şi de reducerea cererii interne faţă de produsele autohtone.

Produsul intern brut (PIB) al Republicii Moldova, estimat pentru anul 2009, a scăzut în termeni reali cu 6.5 la sută comparativ cu anul precedent. Pe partea ofertei, căderea PIB a fost susţinută de rezultatele negative din sectorul bunurilor, în special din cel al industriei, şi de diminuarea impozitelor nete pe produs şi import. De asemenea, reduceri s-au înregistrat şi pentru elementele de cheltuieli ale produsului intern brut, în principal pe seama reducerii semnificative a formării brute de capital şi a consumului final al gospodăriilor.

În anul 2009 producţia industrială a întreprinderilor de toate formele de proprietate a consemnat o scădere reală cu 22.2 la sută faţă de anul precedent, constituind 23266.6 mil. lei în preţuri curente.

Producţia agricolă, conform estimărilor preliminare, s-a diminuat în anul 2009 în termeni reali cu 9.9 la sută faţă de anul precedent. Diminuarea producţiei agricole a fost cauzată în special de scăderea accentuată a producţiei vegetale, pe când producţia animalieră s-a majorat faţă de anul precedent.

În anul 2009 în economie au fost alocate investiţii în capitalul fix care reprezintă doar 65.1 la sută faţă de nivelul din anul 2008. Sursele principale de finanţare ale activităţii investiţionale rămân a fi mijloacele proprii ale agenţilor economici şi ale populaţiei.

Salariul mediu lunar al unui angajat în economia naţională în anul 2009 a constituit 2747.6 lei, majorându-se comparativ cu anul precedent atât în valoarea nominală, cât şi în termeni reali cu 8.6 la sută.

În anul 2009 acumulările la venituri în bugetul de stat au constituit cu 15.1 la sută mai puţin faţă de volumul celor colectate în anul 2008, cheltuielile bugetului de stat fiind cu 4.5 la sută mai mari comparativ cu anul precedent. Bugetul de stat în anul 2009 s-a soldat cu un deficit în sumă de 3631.8 mil. lei.

La 31 decembrie 2009 datoria de stat externă a constituit 957.5 mil. USD, majorându-se cu 179.2 mil. USD comparativ cu nivelul de la finele anului 2008. Datoria de stat internă s-a cifrat la 5104.9 mil. lei, formată complet din valori mobiliare de stat. Din suma totală a datoriei de stat interne, datoria faţă de Banca Naţională a Moldovei a constituit 2213.4 mil. lei.

Restrângerea activităţii economice asociată cu criza economică mondială care s-a răsfrânt asupra economiei naţionale a condiţionat reducerea considerabilă a ritmurilor de creştere a preţurilor de consum. Astfel, rata inflaţiei anuale în luna decembrie 2009, măsurată prin indicele preţurilor de consum, a constituit 0.4 la sută comparativ cu 7.3 la sută înregistrat în luna decembrie 2008. Această diminuare s-a înscris pe un trend descrescător început în luna iunie 2008 care a continuat până în vara anului 2009.

În structura pe componente, cea mai mare creştere (cu 2.5 la sută) a fost consemnată la preţurile mărfurilor nealimentare, urmate de tarifele la serviciile prestate populaţiei (cu 2.2 la sută), în timp ce preţurile la produsele alimentare au consemnat o reducere cu minus 3.8 la sută.

Inflaţia de bază anuală a înregistrat o evoluţie descendentă începând cu luna aprilie 2008, constituind 2.1 la sută în luna octombrie 2009, cu o uşoară accelerare în luna decembrie 2009.

Eficienţa implementării şi promovării politicii monetare pe parcursul anului 2009 a avut un caracter limitat ca răspuns la criza financiară globală.

Criza financiară a sporit volatilitatea pe pieţele monetară şi valutară şi a afectat activităţile economice. Astfel, în condiţiile presiunilor inflaţioniste reduse şi a scăderii semnificative a activităţii economice, Banca Naţională a Moldovei a întreprins măsuri de susţinere cu lichidităţi a băncilor şi de creditare a economiei naţionale. Ca urmare, relaxarea politicii monetare a Băncii Naţionale a Moldovei prin reducerea treptată pe parcursul anului 2009 a ratei de bază şi a normei rezervelor obligatorii a avut drept scop orientarea ratelor dobânzilor pe piaţă spre scădere şi extinderea de mai departe a posibilităţilor de creditare a sectorului real al economiei. De menţionat că, pe ansamblul anului 2009 ratele dobânzilor pe piaţa monetară interbancară şi ale valorilor mobiliare de stat au preluat ajustările descendente ale ratei dobânzii de politică monetară.

Pe parcursul anului 2009 Banca Naţională a Moldovei a continuat să utilizeze în mod flexibil instrumentele de politică monetară. Caracterul divergent al pieţei monetare a determinat Banca Naţională a Moldovei să-şi adapteze maniera de dirijare a lichidităţii în funcţie de condiţiile pieţei, operând prin mai multe instrumente. Alături de cele de absorbţie monetară – certificatele Băncii Naţionale a Moldovei (CBN), au fost readuse pe piaţă, după o întrerupere de mai bine de 10 ani, tranzacţiile REPO de cumpărare a VMS.

Cursul oficial nominal al monedei naţionale în raport cu dolarul SUA s-a depreciat cu 18.3 la sută, iar faţă de euro s-a depreciat cu 19.6 la sută. Deprecierea în cauză a fost condiţionată de consecinţele crizei financiare internaţionale declanşate în anul 2008, când valutele principalilor parteneri comerciali ai Republicii Moldova în perioada septembrie – decembrie a anului 2008 s-au depreciat semnificativ în raport cu dolarul SUA, în special: hrivna ucraineană (cu 70.5 la sută), zlotul polonez (cu 29.6 la sută), lira turcească (cu 27.9 la sută), rubla rusească (cu 19.4 la sută), leul românesc (cu 17.7 la sută). Totodată, impactul crizei asupra evoluţiei ratei de schimb al leului moldovenesc nu a fost resimţit imediat în anul 2008, dar în 2009, în timp ce în alte ţări din regiune situaţia se stabiliza, deprecierea monedelor naţionale ale acestor ţări era nesemnificativă.

În scopul atenuării fluctuaţiilor excesive ale cursului oficial al monedei naţionale în raport cu dolarul SUA BNM a intervenit pe parcursul anului 2009 pe piaţa valutară internă utilizând operaţiuni valutare în sumă netă de minus 222.8 mil. dolari SUA, inclusiv operaţiuni de cumpărare de dolari SUA - 315.9 mil. dolari SUA şi operaţiuni de vânzare de dolari SUA - 538.7 mil. dolari SUA.

Rezervele valutare ale statului s-au micşorat pe parcursul anului 2009 cu 192.1 mil. USD, sau cu 11.5 la sută, de la 1672.4 până la 1480.3 mil. USD, care estimativ acoperă 4.5 luni de import.

Pe parcursul anului 2009 sistemul bancar din Republica Moldova a înregistrat tendinţe generale involutive, condiţionate, în mare parte, de criza financiară globală şi de incertitudinea prognozării de către agenţii economici a activităţii lor pe termen mediu.

La 19 iunie 2009 a fost retrasă licenţa de desfăşurare a activităţilor financiare a BC „Investprivatbank" S.A., urmare a situaţiei de insolvabilitate a acesteia, care a fost cauzată de managementul nesatisfător al băncii. Acesta s-a manifestat prin concentrarea excesivă a creditelor acordate în ramura „imobil/construcţii şi dezvoltare", utilizarea mijloacelor contrar destinaţiei prevăzute în contractele de credit, stabilirea termenului de rambursare a creditelor la scadenţă şi acordarea de credite pentru rambursarea datoriilor restante la aceiaşi clienţi ce s-a soldat cu înrăutăţirea drastică a calităţii portofoliului de credite. Procesul lichidării BC „Investprivatbank" S.A. este în derulare şi conform situaţiei din 31 decembrie 2009 au fost achitate toate datoriile faţă de persoanele fizice.

Activele totale ale sistemului bancar la finele anului 2009 au totalizat 39915.0 mil. lei, majorându-se faţă de perioada similară al anului precedent cu 2.2 la sută. Capitalul de gradul I a înregistrat o diminuare cu 2.4 la sută, fapt determinat de retragerea licenţei BC „Investprivatbank" S.A. şi de înregistrarea la unele bănci a pierderilor legate de completarea rezervelor pentru acoperirea riscurilor de credit. Obligaţiunile băncilor au sporit cu 2.9 la sută faţă de sfârşitul anului 2008 din contul majorării altor împrumuturi. Totodată, sistemul bancar a înregistrat pierderi, iar rentabilitatea activelor şi cea a capitalului acţionar au avut valori negative.

De asemenea, la finele anului 2009 Banca Naţională a Moldovei a publicat Strategia politicii monetare pentru 2010-2012. Această strategie de politică monetară are un caracter pe termen mediu şi stabileşte direcţiile prioritare de activitate ale BNM orientate spre atingerea obiectivului fundamental. Strategia, de asemenea, determină regimul politicii monetare, instrumentele monetare şi modalitatea lor de aplicare, mecanismul de transmisie a politicii monetare, procesul decizional cu privire la îndeplinirea obiectivului stabilit, comunicarea şi transparenţa politicii monetare.

La sfârşitul anului 2009 au demarat tratativele dintre Guvernul Republicii Moldova, Banca Naţională a Moldovei şi Fondul Monetar Internaţional privind semnarea Memorandumul cu privire la Politicile Economice şi Financiare (MPEF) pentru anii 2010 – 2012, care ulterior a fost aprobat de Consiliul Directorilor al FMI la 29 ianuarie 2010. Una din precondiţiile semnării documentului respectiv a servit atingerea obiectivelor monetare cantitative pentru finele anului 2009, în special activele interne nete, rezervele internaţionale nete şi baza monetară. La finele anului 2009 Banca Naţională a Moldovei a îndeplinit integral criteriile de performanţă stipulate în MPEF.

În condiţiile dificile ale anului 2009 Banca Naţională a Moldovei a reuşit să tempereze presiunile pe piaţa valutară şi să menţină stabilitatea sistemului bancar.

See also

Tags
Piaţa monetară [2]

Piaţa valutară [3]
Sistemul de plăţi [4]
Politică monetară [5]
strategia [6]
supraveghere [7]
annual rate of inflation [8]

Source URL:
https://www.bnm.md/en/node/48903

Related links:

[1] https://www.bnm.md/files/2009_ro.pdf [2] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Piaţa monetară [3] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Piaţa valutară [4] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Sistemul de plăţi [5] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Politică monetară [6] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=strategia [7] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=supraveghere [8] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=annual rate of inflation